

Makarios III (Grieks: Μακάριος Γ'); eigenlijke naam: **Michael Christodoulos Mouskos** (Grieks: Μιχαήλ Χριστοδούλου Μούσκος), werd geboren te Ano Panayia in het district Paphos op 13 augustus 1913 en is plots overleden op 3 augustus 1977 te Nicosia. Makarios III was een Grieks- Cypriotisch geestelijke en staatsman van de Republiek Cyprus.

Bisschop.

Michail Christodolou Mouskos werd in 1926, 13 jaar oud, toegelaten tot het Kykkos Klooster als novice. Op 20-jarige leeftijd werd hij toegelaten tot het Pancyprian Gymnasium in Nicosia, waar hij zijn middelbare opleiding voltooide in 1936. Gedurende de moeilijke jaren van de Tweede Wereldoorlog studeerde Makarios III theologie en rechten aan de Universiteit van Athene, waar hij in 1942 afstudeerde. Daarna nam hij de taken als priester op in de Cypriotsche Orthodoxe kerkgemeenschap. Vanwege zijn belangen in de academische theologie, kreeg hij van de Wereldraad van Kerken een beurs om verder te studeren aan de Universiteit van Boston in de Amerikaanse staat Massachusetts. 1948 Hij studeerde daar theologie en sociologie. Terwijl hij nog studeerde in Boston, werd hij verkozen tot Bisschop van Kition. Michaël Christodoulos Mouskos, zoals hij toen nog heette, nam de kerkelijke naam van Makarios aan en keerde terug naar Cyprus.

Op 18 september 1950 werd Makarios verkozen tot Aartsbisschop van Cyprus. Net als veel publieke figuren in de Grieks-Cypriotische gemeenschap op Cyprus was hij in de jaren 1940 tot 1950 een actief medestander van de Eonis. De *Enosis*-Beweging streefde naar hereniging van de toenmalige Britse kolonie Cyprus met Griekenland. Van 1956 tot 1957 leefde Aartsbisschop Makarios III in ballingschap in Griekenland.

Eerste president van de Republiek Cyprus.

Daarna keerde hij naar Cyprus terug. Na de onafhankelijkheid van Cyprus op 16 augustus 1960 werd Aartsbisschop Makarios III, de eerste president van de *Republiek Cyprus*.

De Enosis en Eoka.

De Turks-Cyprioten weigerden aansluiting bij Griekenland (een streven van de ENOSIS-beweging) en streefden naar autonomie. Ze verzetten zich tegen alle politiek van Makarios III. Gedurende Makarios' bewind waren er veelvuldig gewelddadige conflicten tussen de Turks-Cyprioten en de Grieks-Cyprioten. Van Grieks-Cypriotische zijde werd er vooral geweld gebruikt door de EOKA-II (ook EOKA-B genoemd), een radicale afsplitsing van de EOKA-I (ook EOKA-A genoemd), onder bevel van de Griekse kolonel Georgios Theodoros Grivas.

Op 28 december 1967 werd de *voorlopige Turkse administratie van Cyprus* opgericht door Fazıl Küçük (1906-1984). In 1968 werd Makarios als president van Cyprus herkozen met Fazıl Küçük als vicepresident.

In 1971 keerde Georgios Theodoros Grivas terug op Cyprus in de veronderstelling dat de Enosis-beweging de wind in de rug had door het kolonelsregime in Athene. Hij organiseerde bomaanslagen op Makarios en ontvoerde en vermoordde diens medewerkers. Begin 1974 stierf Grivas, maar de Eoka-beweging ging onverminderd door. Op 15 juli 1974 pleegde de EOKA-II een staatsgreep en moest Makarios naar de VS uitwijken. De EOKA installeerde Nikos Sampson als president. Op 20 juli 1974 viel Turkije Cyprus binnen, omdat zij bevreesd waren dat de *Enosis-beweging* de aansluiting met Griekenland spoedig zou verwezenlijken. Turkije bezette het Oost-Cypriotische deel van het eiland Cyprus en installeerde aldaar een regering onder Rauf Denktaş van de Nationale Unie Partij. Op 23 juli 1974 gaf de regering van Nikos Sampson de macht over de

Cypriotische regering terug aan Makarios, die direct daarop naar Cyprus terugkeerde en opnieuw president werd.

Concessies aan de Turks-Cyprioten.

Makarios deed nu wel concessies aan de Turks-Cyprioten, maar die riepen uiteindelijk in februari 1975 de *Republiek der Turks-Cyprioten* uit. Deze scheiding is er vandaag de dag nog steeds, maar wordt vooralsnog alleen door Ankara erkend. Makarios overleed op 03 augustus. Sindsdien is het wederzijdse vertrouwen onder beide bevolkingsgroepen nog zeer gering. Politieke spanningen steken nog altijd de kop op. Ook met de onderhandelingen voor de toetreding van Turkije tot de Europese Unie vormt de kwestie Cyprus een struikelblok. Door weigering van Ankara om EU-lidstaat Cyprus te erkennen kunnen de onderhandelingen alleen maar moeizaam verlopen.

Makarios III (Grieks: Μακάριος Γ'); eigenlijke naam: **Michael Christodoulos Mouskos** (Grieks: Μιχαήλ Χριστοδούλου Μούσκο), werd geboren te Ano Panayia in het district Paphos op 13 augustus 1913 en is plots overleden op 3 augustus 1977 te Nicosia. Makarios III was een Grieks- Cypriotisch geestelijke en staatsman van de Republiek Cyprus.

Bisschop.

Michail Christodolou Mouskos werd in 1926, 13 jaar oud, toegelaten tot het Kykkos Klooster als novice. Op 20-jarige leeftijd werd hij toegelaten tot het Pancyprian Gymnasium in Nicosia, waar hij zijn middelbare opleiding voltooide in 1936. Gedurende de moeilijke jaren van de Tweede Wereldoorlog studeerde Makarios III theologie en rechten aan de Universiteit van Athene, waar hij in 1942 afstudeerde. Daarna nam hij de taken als priester op in de Cypriotsche Orthodoxe kerkgemeenschap. Vanwege zijn belangen in de academische theologie, kreeg hij van de Wereldraad van Kerken een beurs om verder te studeren aan de Universiteit van Boston in de Amerikaanse staat Massachusetts. 1948 Hij studeerde daar theologie en sociologie. Terwijl hij nog studeerde in Boston, werd hij verkozen tot Bisschop van Kition. Michaël Christodoulos Mouskos, zoals hij toen nog heette, nam de kerkelijke naam van Makarios aan en keerde terug naar Cyprus.

Op 18 september 1950 werd Makarios verkozen tot Aartsbisschop van Cyprus. Net als veel publieke figuren in de Grieks-Cypriotische gemeenschap op Cyprus was hij in de jaren 1940 tot 1950 een actief medestander van de Eonis. De *Enosis*-Beweging streefde naar hereniging van de toenmalige Britse kolonie Cyprus met Griekenland. Van 1956 tot 1957 leefde Aartsbisschop Makarios III in ballingschap in Griekenland.

Eerste president van de Republiek Cyprus.

Daarna keerde hij naar Cyprus terug. Na de onafhankelijkheid van Cyprus op 16 augustus 1960 werd Aartsbisschop Makarios III, de eerste president van de *Republiek Cyprus*.

De Enosis en Eoka.

De Turks-Cyprioten weigerden aansluiting bij Griekenland (een streven van de ENOSIS-beweging) en streefden naar autonomie. Ze verzetten zich tegen alle politiek van Makarios III. Gedurende Makarios' bewind waren er veelvuldig gewelddadige conflicten tussen de Turks-Cyprioten en de Grieks-Cyprioten. Van Grieks-Cypriotische zijde werd er vooral geweld gebruikt door de EOKA-II (ook EOKA-B genoemd), een radicale afsplitsing van de EOKA-I (ook EOKA-A genoemd), onder bevel van de Griekse kolonel Georgios Theodoros Grivas.

Op 28 december 1967 werd de *voorlopige Turkse administratie van Cyprus* opgericht door Fazil Küçük (1906-1984). In 1968 werd Makarios als president van Cyprus herkozen met Fazil Küçük als vicepresident.

In 1971 keerde Georgios Theodoros Grivas terug op Cyprus in de veronderstelling dat de Enosis-beweging de wind in de rug had door het kolonelsregime in Athene. Hij organiseerde bomaanslagen op Makarios en ontvoerde en vermoordde diens medewerkers. Begin 1974 stierf Grivas, maar de Eoka-beweging ging onverminderd door. Op 15 juli 1974 pleegde de EOKA-II een staatsgreep en moest Makarios naar de VS uitwijken. De EOKA installeerde Nikos Sampson als president. Op 20 juli 1974 viel Turkije Cyprus binnen, omdat zij bevreesd waren dat de *Enosis-beweging* de aansluiting met Griekenland spoedig zou verwezenlijken. Turkije bezette het Oost-Cypriotische deel van het eiland Cyprus en installeerde aldaar een regering onder Rauf Denktas van de Nationale Unie Partij. Op 23 juli 1974 gaf de regering van Nikos Sampson de macht over de Cypriotische regering terug aan Makarios, die direct daarop naar Cyprus terugkeerde en opnieuw president werd.

Concessies aan de Turks-Cyprioten.

Makarios deed nu wel concessies aan de Turks-Cyprioten, maar die riepen uiteindelijk in februari 1975 de *Republiek der Turks-Cyprioten* uit. Deze scheiding is er vandaag de dag nog steeds, maar wordt voornamelijk alleen door Ankara erkend. Makarios overleed op 03 augustus. Sindsdien is het wederzijdse vertrouwen onder beide bevolkingsgroepen nog zeer gering. Politieke spanningen steken nog altijd de kop op. Ook met de onderhandelingen voor de toetreding van Turkije tot de Europese Unie vormt de kwestie Cyprus een struikelblok. Door weigering van Ankara om EU-lidstaat Cyprus te erkennen kunnen de onderhandelingen alleen maar moeizaam verlopen.

Samenzweringen en complotten tegen Aartsbisschop Makarios III.

Makarios was een innemende en charmante man, en tamelijk goed gezien bij buitenlandse regeringsleiders. Maar hij had een duidelijk doel voor ogen en wilde daar niet van af wijken. Dit had tot gevolg dat zijn populariteit daalde na elk voorstel dat hij afwees. Zo had b.v. de NATO (waar zowel Griekenland en Turkije deel van uit maakten) in 1964 voorgesteld om het eiland in twee te delen. Dit voorstel kwam eigenlijk van de zijde van Turkije. Deze scheidingslijn kwam later nagenoeg overeen met wat de Turken uiteindelijk in 1974 hebben bezet. Volgens dit plan zouden 25.000 families aan beide zijden van deze scheidingslijn dienen te vertrekken naar elders. Makarios weigerde en de Amerikanen zaten verveeld met deze weigering in hun maag.

Makarios zocht ook toenadering tot de Sovjet Unie, hetgeen hem al helemaal kwalijk werd genomen. Dit zeker nadat de Russen de waarschuwing lieten uitgaan aan het Westen “zich niet te bemoeien met de Cypruskwestie. De Russen stelden daarbij, dat deze kwestie een zaak was voor de Verenigde Naties. Later lieten de Russen zichzelf nog duidelijker uit en zeiden dat bij een eventuele invasie van het Westen op Cyprus zij de Republiek Cyprus militair te hulp zouden komen.

Makarios had het nu helemaal verknald. In 1995 gaf de Britse regering geheime documenten vrij waaruit bleek dat er in 1964 een complot werd gesmeed tussen de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Griekenland, dat tot doel had Makarios te “verwijderen” en te vervangen door Grivas. De ENOSIS-gedachte zou dan meteen geregeld worden. De Verenigde Staten zouden ervoor zorgen dat Turkije tevreden zou worden gesteld. Om een en ander nader op goede wijze af te handelen, zou Turkije een aantal eilanden van de Dodekanesos (een gedeelte van Thracië) in hun bezit krijgen.

In 1967 vond in Athene een staatsgreep plaats. De kolonels grepen de macht en vormden een dictatuur. Alle partijen beweren dat de CIA hierin de hand had. De Junta van de kolonels had uiteraard weinig sympathie en geen belangstelling voor de “linkse” Makarios, en dat was nog op zijn zachtst uitgedrukt. Er werden dan vervolgens ook verschillende aanslagen op het leven van Aartsbisschop Makarios III gepleegd, maar deze mislukten tel kens.

Het overlijden van Aartsbisschop Makarios III.

Makarios III stierf onverwacht aan een hartaanval, op 3 augustus 1977. Het is onlangs gebleken dat, om de doodsoorzaak te bevestigen, Makarios 'hart werd verwijderd tijdens een autopsie. Het hart is sindsdien bewaard gebleven in zijn vroegere slaapkamer in het aartsbisdom. Hij is begraven in een graf op de berg van Throni, een plaats die hij persoonlijk heeft gekozen. Het graf ligt in de buurt van het Kykkos klooster, waar hij als novice verbleef in de jaren tussen 1920 en 1930. Ter herinnering aan zijn leven werd aanvankelijk een imposante bronzen standbeeld van Makarios werd opgericht voor het paleis van de aartsbisschop in Nicosia. In 2008 werd dit standbeeld werd verplaatst naar de plek waar Aartsbisschop Makarios III zijn laatste rustplaats heeft gevonden in de directe omgeving van het Kykkos klooster op de berg Throni. In plaats van het grote bronzen standbeeld van Makarios werd voor het Aartsbisschoppelijk paleis te Nicosia een kleiner marmeren wit standbeeld van Makarios III geplaatst.

De begrafenisdienst voor Aartsbisschop Makarios III werd gehouden in de kathedraal van de heilige Johannes, gelegen naast het aartsbisschoppelijk paleis in Nicosia. 182 Hoogwaardigheidsbekleders uit 52 landen waren aanwezig tijdens deze dienst en daarnaast nog een schatting 250.000 rouwenden. Ongeveer de helft van de Grieks-Cypriotische bevolking van het eiland Cyprus defileerde langs de kist met zijn stoffelijk overschot.